

Bài 7

QUAN TÂM, GIÚP ĐỠ HÀNG XÓM LÁNG GIỀNG

I – MỤC TIÊU

1. HS hiểu :
  - Thế nào là quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng.
  - Sự cần thiết phải quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng.
2. HS biết quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng trong cuộc sống hàng ngày.
3. HS có thái độ tôn trọng, quan tâm tới hàng xóm láng giềng.

II – TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG TIỆN

- Vở bài tập Đạo đức 3 (nếu có).
- Tranh minh hoạ truyện *Chị Thuý của em*.
- Phiếu giao việc cho hoạt động 3, tiết 2.
- Các câu ca dao, tục ngữ, truyện, tấm gương về chủ đề bài học.
- Đồ dùng để đóng vai trong hoạt động 3, tiết 2.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

Tiết 1

Hoạt động 1 : Phân tích truyện *Chị Thuý của em*.

* *Mục tiêu :* HS biết được một biểu hiện quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng.

* *Cách tiến hành*

1. GV kể chuyện (có sử dụng tranh minh hoạ)

Chị Thuỷ của em

Bé Viên ra sau nhà rồi chạy tuốt ra ngoài vườn chơi. Trời thì nắng chang chang, Viên cứ đầu trần phơi nắng. Mẹ Viên đi làm ngoài đồng, không có ai trông nom em.

– Viên ơi ! Đừng ra nắng, kéo về mẹ mắng. Em sang nhà chị chơi đi !

Nghe thấy tiếng gọi, bé Viên quay lại. Thì ra là chị Thuỷ ở nhà bên cạnh gọi Viên. Em nói vọng sang :

– Chị Thuỷ ra bắt cho em con chuồn chuồn đi ! Nó khôn thật là khôn, em bắt không được.

– Thôi, sang nhà chị, chị làm cho cái chong chóng thích hơn.

Sau đó Thuỷ dắt Viên về nhà mình chơi. Thuỷ đóng cửa ngõ nhà Viên và cắt lá dừa làm cho Viên cái chong chóng. Bé Viên thích thú nhìn chong chóng quay tít trước gió. Một lát sau, thấy Viên có vẻ chán

trò chơi chong chóng, Thuỷ giả làm cô giáo dạy cho Viên học. Thuỷ lấy tập vở và bút chì vừa viết, vừa chỉ cho Viên đọc :

– O, đây là chữ O. Em nhớ : chữ O tròn như quả trứng gà.

Bé Viên thích thú, đọc theo và nói :

– Chữ O dễ đọc quá há chị Thuỷ !

Vừa lúc đó mẹ Viên về, Viên chạy ra mừng rỡ khoe với mẹ :

– Chị Thuỷ làm cho con cái chong chóng đẹp và dạy con học nữa, mẹ ạ !

Nghe Viên nói, mẹ cười và thầm cảm ơn sự giúp đỡ của cô bé hàng xóm tốt bụng.

Phỏng theo truyện của ĐOÀN MINH TUẤN

2. HS đàm thoại theo các câu hỏi :

– Trong câu chuyện có những nhân vật nào ?

– Vì sao bé Viên lại cần sự quan tâm của Thuỷ ?

– Thuỷ đã làm gì để bé Viên chơi vui ở nhà ?

– Vì sao mẹ của bé Viên lại thầm cảm ơn bạn Thuỷ ?

– Em biết được điều gì qua câu chuyện trên ?

– Vì sao phải quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng ?

3. GV kết luận : Ai cũng có lúc gặp khó khăn, hoạn nạn. Những lúc đó rất cần sự cảm thông, giúp đỡ của những người xung quanh. Vì vậy, không chỉ người lớn mà trẻ em cũng cần quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng bằng những việc làm vừa sức mình.

Hoạt động 2 : Đặt tên tranh

* *Mục tiêu* : HS hiểu được ý nghĩa của các hành vi, việc làm đối với hàng xóm, láng giềng.

* *Cách tiến hành*

1. GV chia nhóm, giao cho mỗi nhóm thảo luận về nội dung một tranh và đặt tên cho tranh.

Tranh 1 : .....

.....

Tranh 2 : .....

.....

Tranh 3 : .....

.....

Tranh 4 : .....

.....

2. HS thảo luận nhóm.
3. Đại diện từng nhóm trình bày, các nhóm khác góp ý kiến.
4. GV kết luận về nội dung từng bức tranh, khẳng định các việc làm của những bạn nhỏ trong tranh 1, 3, 4 là quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng. Còn các bạn đá bóng trong tranh 2 là làm ồn, ảnh hưởng đến hàng xóm láng giềng.

Hoạt động 3 : Bày tỏ ý kiến

* *Mục tiêu :* HS biết bày tỏ thái độ của mình trước những ý kiến, quan niệm có liên quan đến việc quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng.

** Cách tiến hành*

1. GV chia nhóm và yêu cầu các nhóm thảo luận bày tỏ thái độ của các em đối với các quan niệm có liên quan đến nội dung bài học.

- a) Hàng xóm tắt lửa, tối đèn có nhau.
- b) Đèn nhà ai, nhà nấy rạng. (*Tục ngữ*)
- c) Quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng là biểu hiện của tình làng nghĩa xóm.
- d) Trẻ em cũng cần quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng bằng các việc làm phù hợp với khả năng.

Lưu ý : Trước khi thảo luận, GV cần giải thích cho các em hiểu về ý nghĩa của câu tục ngữ.

2. Các nhóm thảo luận.
3. Đại diện từng nhóm trình bày. Các nhóm khác góp ý kiến bổ sung.
4. GV kết luận : Các ý a, c, d là đúng ; ý b là sai. Hàng xóm láng giềng cần quan tâm giúp đỡ lẫn nhau. Dù còn nhỏ tuổi, các em cũng cần biết làm các việc phù hợp với sức mình để giúp đỡ hàng xóm láng giềng.

Hướng dẫn thực hành

– Thực hiện quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng bằng những việc làm phù hợp với khả năng.

– Sưu tầm các truyện, thơ, ca dao, tục ngữ,... và vẽ tranh về chủ đề quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng. (Có thể yêu cầu HS chép lại các bài thơ ngắn, các câu ca dao, tục ngữ,... ra giấy to rồi vẽ trang trí cho đẹp để tiết sau trưng bày ở lớp).

Tiết 2

Hoạt động 1 : Giới thiệu các tư liệu đã sưu tầm được về chủ đề bài học

* *Mục tiêu :* Nâng cao nhận thức, thái độ cho HS về tình làng nghĩa xóm.

* *Cách tiến hành*

1. HS trưng bày các tranh vẽ, các bài thơ, ca dao, tục ngữ mà các em đã sưu tầm được.

2. Từng cá nhân hoặc nhóm HS lên trình bày trước lớp.

3. Sau mỗi phần trình bày, GV dành thời gian để HS cả lớp chất vấn hoặc bổ sung.

4. GV tổng kết, khen các cá nhân và nhóm HS đã sưu tầm được nhiều tư liệu và trình bày tốt.

Hoạt động 2 : Đánh giá hành vi

* *Mục tiêu :* HS biết đánh giá những hành vi, việc làm đối với hàng xóm, láng giềng.

* *Cách tiến hành*

1. GV nêu yêu cầu : Em hãy nhận xét những hành vi, việc làm sau đây :

a) Chào hỏi lễ phép khi gặp hàng xóm.

b) Đánh nhau với trẻ con hàng xóm.

c) Ném gà của nhà hàng xóm.

d) Hỏi thăm khi hàng xóm có chuyện buồn.

đ) Hái trộm quả trong vườn nhà hàng xóm.

e) Không làm ồn trong giờ nghỉ trưa.

g) Không vứt rác sang nhà hàng xóm.

2. HS thảo luận nhóm.

3. Đại diện các nhóm trình bày. HS cả lớp trao đổi, nhận xét.

4. GV kết luận : Các việc a, d, e, g là những việc làm tốt thể hiện sự quan tâm, giúp đỡ hàng xóm ; các việc b, c, đ là những việc không nên làm.

5. HS tự liên hệ theo các việc làm trên. GV nhận xét và khen các em đã biết cư xử đúng đối với hàng xóm láng giềng.

Hoạt động 3 : Xử lí tình huống và đóng vai

* *Mục tiêu* : HS có kĩ năng ra quyết định và ứng xử đúng đối với hàng xóm láng giềng trong một số tình huống phổ biến.

** Cách tiến hành*

1. GV chia HS theo nhóm, phát phiếu giao việc cho các nhóm và yêu cầu mỗi nhóm thảo luận, xử lí một tình huống rồi đóng vai.

Tình huống 1 : Bác Hai ở cạnh nhà em bị cảm. Bác nhờ em đi gọi hộ con gái bác đang làm ngoài đồng.

Tình huống 2 : Bác Nam có việc vội đi đâu đó từ sớm, bác nhờ em trông nhà giúp.

Tình huống 3 : Các bạn đến chơi nhà em và cười đùa âm ĩ trong khi bà cụ hàng xóm đang ốm.

Tình huống 4 : Khách của gia đình bác Hải đến chơi mà cả nhà đi vắng hết. Người khách nhờ em chuyển giúp cho bác Hải lá thư.

2. Các nhóm thảo luận, xử lí tình huống và chuẩn bị đóng vai.

3. Các nhóm lên đóng vai.

4. Thảo luận cả lớp về cách ứng xử trong từng tình huống.

5. GV kết luận :

Tình huống 1 : Em nên đi gọi người nhà giúp bác Hai.

Tình huống 2 : Em nên trông hộ nhà bác Nam.

Tình huống 3 : Em nên nhắc các bạn giữ yên lặng để khỏi ảnh hưởng đến người ốm.

Tình huống 4 : Em nên cầm giúp thư, khi bác Hải về sẽ đưa lại.

Kết luận chung :

Người xưa đã nói chớ quên,
Láng giềng tắt lửa, tối đèn có nhau.
Giữ gìn tình nghĩa tương giao,
Sẵn sàng giúp đỡ khác nào người thân.